DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

N°. 7. Zondag 7 en Maandag 8 October. 1855.

Uitgever : C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : M. Schooneveld & Zoon, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. ƒ 4.50; franco per post ƒ 5.50.
Advertentiën van 1—6 regels ƒ 1. Voor elken regel meer 15 cents; behalve 35 cents zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelgeld daaronder begrepen.

Ministerialismus.

Wij weten niet, of wij ons bedroeven, dan wel verheugen moeten over de aanvallen, waaraan wij, van verschillende zijden, reeds den eersten dag na onze verschijning, blootgesteld waren. Wat de een in ons prijst, wordt door den andere gegispt, en wat nog zonderlinger is: wat den eenen dag lofwaardig en goed wordt geoordeeld, wordt den volgenden dag afgekeurd. Er is intusschen *één* woord voor allen — een groot woord, naar het schijnt — dat ons naar het hoofd wordt geslingerd, dat woord is: *ministeriëel.*

Wij wisten vooraf, dat een nieuw dagblad, hetwelk in zijn Programma verklaart, dat het zijne stem niet wenscht te voegen bij het eeuwigdurende klaaggeschrei van zekere dagbladen, wel ras de gevolgen hunner ongenade zou moeten verduren. Onze bedoelingen zijn intusschen goed; wij zullen trachten de sympathie der Natie te verwerven en ons al zeer weinig bekreunen, om hetgeen die partijmannen van ons zullen denken, die meenen, dat elk dagblad hun tot werktuig diene. Wij zijn nogtans jegens onze lezers verpligt, om in eenige nadere ontwikkeling te treden van den innerlijken geest, die ons bij het opstellen van ons Programma bezielde.

Sedert weinige jaren hebben de staatkundige partijen met zekere hartstogtelijkheid getracht, de tegenpartij in discrediet te brengen; zij hebben daarbij niet zelden misbruik gemaakt van een kostbaar regt — de vrijheid van drukpers — waarvan de uitoefening door de Grondwet aan allen gelijkelijk wordt toegekend. Deze hartstogt heeft er zich voornamelijk op toegelegd, om het woord *ministeriëel* te exploiteren; en voorzeker bevat het geheele woordenboek geen woord, dat tot meer dwaling, tot grooter misverstand, tot belagchelijker dwaasheden aanleiding heeft gegeven.

Men noemt u *ministeriëel*, zoodra ge weigert in de uitersten der partijen te vervallen. Gij zijt ook ministeriëel, zoodra gij, naar de kern der maatschappij u rigtende, de blinde volgeling niet wilt zijn van enkele heethoofden. Verstout gij u, om aan de meerderheid der Vertegenwoordiging een greintje gezond verstand toe te kennen: men krijgt u uit voor *ministeriëel.* Kortom, gij zijt *ministeriëel*, zoo lang gij, wars om een werktuig te wezen, slechts naar uw eigen oordeel wilt handelen en naar eigen inzigten, omtrent de algemeene belangen en de verschillende omstandigheden, waaronder zij voorkomen.

Zoo ziet men vaak een nieuw volksvertegenwoordiger in de Kamers verschijnen, bezield met de loffelijkste zucht, om langs alle eerlijke middelen het algemeen belang te bevorderen. De omstandigheid alléén, dat hij zich niet aan eene bepaalde partij aansluit, geeft hem onmiddelijk het brandmerk van *ministeriëel* en doet op hem al den toorn der oppositie nederdalen. Vergeefs legt hij getuigenis af van zijne zuivere bedoelingen. IJdele poging! Hij is veroordeeld; men beschouwt hem als een blind volgeling der regering en hij heeft niets dan vernedering te wachten van die pers, welke zich het voorregt aanmatigt van onfeilbaar te zijn.

Wij veroorloven ons te gelooven, dat niet zelden zoodanigen, die beweren de vrijheid meer dan anderen lief te hebben, haar meer dan anderen vijandig zijn. De vrijheid is onbetwistbaar eene der schoonste veroveringen van den tegenwoordigen tijd. Zij verschaft gelijkheid aan allen, laat ruim baan voor elke begaafdheid, zij doet overal de wet regeren, waar eertijds vaak onbeperkt gezag, willekeur den staf zwaaiden. Zeker is het nogtans, dat die onfeilbare mannen, die alles regelen willen, die onophoudelijk het woord *ministeriëel* als een banvloek uitspreken, een aaneen gesloten phalanx vormen, tyrannieker dan het gezag der willekeur, welke men heeft afgeschaft.

Wij, voor ons, weigeren voor altijd, om ons onder het juk der uiterste partijen te krommen. Wat men dan ook zegge en wat men dan ook doe: wanneer wij ministeriëel moeten heeten, alleen omdat wij de orde liefhebben boven de wanorde; alleen omdat we gelijken tred wenschen te houden, liever met de verstandigen, dan met alles voorbijziende utopisten in den lande; omdat wij gevoelens en beginselen voorstaan door een VAN HOGENDORP, FALCK en KEMPER den Nederlanderen in 't harte geprent; alleen omdat wij trachten willen de moeijelijkheden der verschillende staatkundige toestanden uit den weg te ruimen, in stede van die te helpen verzwaren: ja, dan is het bemoedigend tegenstand te beloopen.

De hartstogt der partijen, wij weten het, poogt de ligtgeloovigheid van het publiek te gebruiken, om dat publiek in te nemen tegen hen, die, alle partijzucht van zich werende, alleen de bescherming van aller belangen, de handhaving van aller regten beoogen. Nimmer zullen *wij* trachten, de toejuiching van dezulken te verdienen. Wij zijn er trotsch op, dat wij spreken tot een zelfstandig, verlicht publiek, naijverig op den roem van het vaderland; wij *rekenen* op dat publiek, en zullen alles aanwenden, om zijne sympathie te verwerven.

De staatsinstellingen, die wij bezitten, hebben eene meerderheid en eene minderheid, uit den aard der zake, in het leven geroepen. Wij eerbiedigen beide. Aan de meerderheid is de rol van behoud, van hetgeen bestaat, toegekend; aan de minderheid die van opsporing van dwalingen en feilen, om eindelijk meerderheid te worden. Van dáár onophoudelijke strijd: een strijd, die geoorloofd en nuttig tevens is; maar waarbij de hartstogt en de hevigheid behooren te zijn verbannen, omdat de minderheid altijd hopen mag op hare beurt meerderheid te worden. In elken constitutionelen Staat doen zich deze twee groote afdeelingen van politieke partijen op; zij moeten ook bestaan. De minderheid noemt men de *oppositie.*

Eigenlijk behoort ieder goed burger tot de oppositie. Zijn pligt toch is het en zijne belangen brengen het mede, om de Regering voor te lichten, of te waarschuwen, zoodra hij overtuigd is, dat deze op eenen verkeerden weg is geraakt. Tot deze cathegorie van oppositie zullen *wij* behooren. Zoo dikwerf het algemeen belang dat vordert, zullen wij niet in gebreke blijven, onze waarschuwende stem te doen hooren; maar nimmer voegen wij ons bij hen, die meenen het gouvernement altijd te moeten tegenspreken, zonder daarom zelven de zaken beter te doen.

De *eerlijke* oppositie behoort te waken, dat zij niet worde weggesleept door die ijdele volksgunst, welke haar meestal te beurt valt. Men vleit haar, en meestal ziet men ook hier het gevolg der vleijerij: verzwakking en val. In hare dwalingen gesteund, in hare droombeelden aangemoedigd, in hare overijlde stappen toegejuicht, verliest de oppositie, door haar eigen schuld, den grond onder hare voeten. De wierook bedwelmt haar en ze wordt magteloos. Wat *haar* ontbreekt, is oppositie tegen haar zelve; een dagblad, dat haar inlicht, dat haar waarschuwt, dat haar met welwillendheid de waarheid in overweging geeft. Wij zullen ons aan deze ondankbare niet onttrekken.

Eene eerste opmerking, welke wij ons reeds heden veroorloven aan het oordeel der eerlijke oppositie te onderwerpen, is: dat elke overdrijving de zaak, die men voorstaat, bederft. Alle partijen zijn ondergegaan en zullen ondergaan door hare uitspoorigheden. Dat is bovenal het lot eener partij, die in minderheid is. Om gelijk te hebben, moet men zich onderwerpen, om, nu en dan, eens in het ongelijk te zijn.

Niemand, die zijn eigen gezond oordeel raadpleegt, zal men kunnen overtuigen, dat een ministerie *altijd* faalt en *altijd* in al zijne handelingen onregt doet. Tegenspraak en verzet, altijd en onder elke omstandigheid, verliezen van hare zedelijke kracht; want zij nemen het karakter van staatkundigen haat aan. Men leere inzien, dat men den volgenden dag veel ernstiger wordt aangehoord, als men gispt wat niet goed is, wanneer men openhartig en loijaal genoeg is geweest, om den vorigen dag goed te keuren, wat inderdaad wèl was gedaan. Maar eene oppositie van vorige of toekomstige Ministers, tegen bestaande, die zonder onderscheid aanvalt al wat is, al wat gezegd wordt, al wat men doet, moet eindelijk zich zelve in discrediet brengen en allen invloed op de openbare meening verliezen. Het verstandige gedeelte der natie went zich aan dat onophoudelijk gejammer, de eindelooze declamatiën matten haar af en het wordt de fabel van den herder en van den wolf.

Voor het overige heeft de overdrijving noodlottige gevolgen. De oppositie is, reeds uit haren aard, niet homogeen; bij overdrijving zal zij zich steeds meer verdeelen in fractiën, in côterien en zelfs in individualiteiten. En het is vooral deze *persoonlijke* oppositie, welke niet genoeg is af te keuren. Voor *haar* is geen ander beginsel, dan het bewind in handen te krijgen. Zij wil het bewind, om het bewind en zal, om het meester te worden, voor geenerlei middel terugdeinzen. Deze eerzuchtigen zijn niet te voldoen. Den voortreffelijksten maatregel, door hen niet in het leven geroepen, bestrijden zij. En wanneer zij eindelijk het doelwit van hun streven bereiken, dan doen zij den volgenden dag niets anders, dan hetgeen hunne tegenstanders den vorigen hebben gedaan of wilden doen.

Oppositie *moet* er zijn, maar eene zoodanige, als welke door ons is geschetst. Wij zullen *die* voorstaan en voeren. Wil men ons daarom ministeriëel noemen, het is *ons* onverschillig.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De aandacht is thans bijzonder gevestigd op den stand der geldmarkt in de beide groote Westersche staten. Wat voorzien werd grijpt thans werkelijk plaats: de opvolgende aanzienlijke leeningen, de groote uitgaven voor de legers, de aankoopen van granen veroorzaken geldverlegenheid; doch juist omdat die lang voorzien werd en de maatregelen daarnaar genomen zijn, boezemt die soort van crisis minder schrik in, dan anders het geval pleegt te zijn. De Fransche en Engelsche banken hebben haar disconto verhoogd. Zullen deze geldelijke moeijelijkheden spoedig voorbijgaande zijn? Welken invloed kunnen zij uitoefenen op de versterking van de vredes-partij? Dat zal de naaste toekomst moeten leeren.

Volgens de Duitsche bladen had men in Weenen telegraphische berigten uit de Krim tot den 30 September des morgens ontvangen, inhoudende dat den vorigen nacht verscheiden hevige uitbarstingen aan de noordzijde van Sebastopol vernomen waren, die deels aan het vuur der geallieerden, deels aan het eigen bedrijf der Russen toegeschreven werden. Reeds sedert verscheiden dagen was onder de Russen aan de noorzijde der haven eene buitengewone drukte opgemerkt, welke velen als den voorbode eener op handen zijnde ontruiming aanmerkten.

Het ministeriële Londenschen morgenblad, *de Post*, geeft in zijn nommer van den 3 dezer de volgende berigten, als uit Parijs ontvangen: „Sebastopol is door twee divisiën, eene Fransche en eene Engelsche, bezet. Het operatie-leger, onder het bevel van den maarschalk Pélissier, zal te velde trekken. De generaal Simpson en de generaal La Marmora zullen in defensive stellingen blijven. De vloot heeft bevelen voor gewigtige operatiën ontvangen. De geallieerde krijgsmagt is vol moed."

De Oostenrijksche *Zeitung* heeft, in een artikel over den diplomatischen stand van het Oostersche vraagstuk gezegd, dat de bekende vier punten niet meer als grondslag van onderhandelingen met de Westersche mogendheden kunnen dienen, omdat de uitlegging daarvan door den Engelschen gemagtigde van onwaarde verklaard is geworden ter Weener-conferentie. Hierop heeft genoemde *Zeitung* een antwoord uit Parijs ontvangen van den volgenden inhoud:

„Het is waar, dat lord Clarendon, na de afbreking der conferentiën, zich heeft doen ontglippen, dat Engeland zich niet gebonden beschouwde door de vier punten. Maar zelf vóór dat het hof van Weenen stappen deed om Frankrijk uit te noodigen ten einde die punten te handhaven, gaf Napoleon III aan den Engelschen minster van buitenlandsche zaken te kennen, dat hij zich niet gebonden beschouwde door deze particuliere verklaring en het veel verkiesljker achtte om zich met Oostenrijk te verstaan op den grondslag van het December-verdrag.

Toen Oostenrijk in dien geest zijne pogingen met verdubbelden ijver hernieuwde, werden in de maand Augustus jl. eenige nota's gewisseld tusschen het hof van Weenen

... de Westersche mogendheden, om de drie volgende punten vast te stellen:

1o. De groote mogendheden, die het verdrag van 2 December onderteekend hebben, verbinden zich om de vier punten, daarin vervat, te beschouwen als het minimum der aan Rusland te stellen voorwaarden, en om ze bovendien te doen strekken tot grondslag van toekomstige vredesonderhandelingen;

2o. De aanneming van een minimum als grondslag van toekomstige onderhandelingen sluit voor de Westersche mogendheden geenszins het regt uit (stellig en opzettelijk voorbehouden in het memorandum, den 28 December 1854 aan prins Gortschakoff ter hand gesteld door de gevolmagtigden van Oostenrijk, Frankrijk en Groot-Brittanie) om naast de vier waarborgspunten andere voorwaarden te stellen, die als gevorderd wordende door de algemeene belangen van Europa, haar noodzakelijk mogten voorkomen, om de hernieuwing van de tegenwoordige verwikkelingen te voorkomen;

3o. Overeenkomstig gezegd memorandum, zal de uitlegging van het 3de punt aan de oorlogsgebeurtenissen afhankelijk gemaakt worden, en, te dien opzigte, erkent Oostenrijk, reeds bij voorraad, de wettige gevolgen der oorlogsresultaten, door de Westersche mogendheden verkregen, en belooft het die tot leiddraad te nemen bij de uitlegging van het 3de waarborgspunt.»

Uit Denemarken verneemt men met den telegraaf, van gisteren, dat de Koning den 4 October de algemeene staatsregeling voor het Deensche rijk heeft bekrachtigd, zoodat dit vraagstuk, hetwelk Denemarken zoo lang geschokt heeft, door de toegevendheid, eindelijk, van vele zijden geregeld is.

De Erfprins Ferdinand heeft geweigerd de nieuwe staatsregeling te onderteekenen; ten gevolge daarvan is hij van zijn opperbevel over het eiland Zeeland ontheven en buiten werkelijke dienst gesteld.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

Het berigt eener reis van Keizer Alexander II naar het Zuiden van zijn rijk en hoofdzakelijk naar Nicolaïeff leidt als van zelf de aandacht op die stad, welke belangrijke timmerwerven bezit tot den bouw en de uitrusting der schepen. Ziethier den korten inhoud van hetgeen reizigers en aardrijkskundigen dienaangaande melden.

Behalve Sebastopol bezit Rusland aan de Zwarte zee nog eene andere zee-vesting, waar gedurende den strijd zelven vele schepen in aanbouw zijn. Wij bedoelen Nicolaïeff, de eigenlijke timmerwerf van de Russische oorlogsvloot in deze wateren. De Westersche mogendheden weten van hoeveel belang deze plaats is, en begrijpen, dat de Russen daarvan met den tijd eens een tweede Sebastopol kunnen maken, nog gevaarlijker voor Turkije, omdat de Russen daar met meer gemak versterkingen uit het binnenland van het rijk kunnen doen komen. Nicolaïeff is eene kleine stad op 25 à 30 mijlen binnenslands gelegen.

Zij is de zetel van eene admiraliteit; zij bezit eene school tot opleiding van stuurlieden, waarmede verbonden is de school voor scheepsbouw, eene boekerij, eene fraaije verzameling scheepsmodellen en een museum van oudheden, in de Krim en aan de oevers van den Dnieper ontdekt. In hare dokken bevinden zich de schepen der Zwarte zee en zij, die geen zee meer kunnen bouwen. In hare omstreken treft men de puinhoopen aan der oude stad Olbia, eene volkplanting der Milesiers.

Nicolaïeff is gelegen aan de zamenvloeijing van de Bug en de Ingoul. Zij is eene stad van hedendaagschen bouwtrant, welke zeer fraaije huizen bevat, maar slecht van water en hout voorzien is. De straten op grootsche schaal aangelegd, zoo als gewoonlijk in Rusland het geval is, maken eene lijn fraaije gebouwen uit, maar bij de meesten beantwoordt het inwendige geenszins aan het uitwendige. De wind en stof maken de straten en pleinen zeer ongemakkelijk voor den voetganger. de stad is niet geheel voltooid; in verschillende wijken toonen ver van elkander staande huizen slechts den algemeenen aanleg aan.

Behalve eene bevolking van 5 à 6000 inwoners, schat men het aantal arbeiders, die in de timmerwerven werkzaam zijn op 10,000, sinds die werkplaatsen op zulk eene uitgebreide schaal als thans zijn ingerigt. Weinig havens beantwoorden zoo goed als deze aan hare bestemming. Hare binnenwaartsche ligging behoedt haar tegen de aanvallen der zee en wat het ontvangen van voorraad betreft, ofschoon de Bug, door watervallen in haren loop gestremd, voor de vaart minder geschikt is, ontvangt Nicolaïeff niettemin hout en andere benoodigdheden langs den Dnieper, waarvan de monding met die van den Bug zamenvloeit en wel in de diepe golf, welke men de liman van den Dnieper noemt.

Wat betreft het land tusschen den Dniester en den Dnieper, het biedt ten noorden heuvels aan, bedekt met wouden. Ten zuiden vertoont het eene grijsachtige vlakte, die door de winden verdroogd is, alhoewel er vee op weidt. De grond is zeer salpeterachtig en nogtans wordt hij met eenig goed gevolg bebouwd. Zelfs treft men daar eenige wijngaarden aan, welke echter eene zeer zure wijn opleveren. De geringe oogsten des lands worden nog dikwerf door de zwermen sprinkhanen bedreigd. Des winters heeft men daar soms 24 graden koude, terwijl des zomers de rivieren verdroogen. Van den Dnieper tot de Zwarte Zee heeft het land een nog droeviger aanzien.

GROOT-BRITTANJE.

De Bank van Engeland heeft haar disconto wederom verhoogd en op 5½ pCt. gesteld. De reden van dit besluit is gelegen in de vrees voor schaarschheid van gereed geld, die ook de Londensche effectenbeurs drukt, en vooral ontstaan is door eenen maatregel der Bank van Frankrijk. De laatstgenoemde crediet-inrigting, die onder regtstreekschen invloed van het Fransche gouvernement staat, heeft zich in de laatste dagen in Engeland eene groote hoeveelheid goud, ten bedrage van 2 of 2½ millioen pond sterling, aangeschaft, met een verlies, naar men berekent, van L. st. 40 of 60,000, en nagenoeg deze geheele som is, naar men meent, uit de kassen der Bank van Engeland gevloeid.

Deze operatie der Fransche Bank, vermoedelijk strekkende om buitenlandsch graan te kunnen betalen, moet, volgens het beursberigt der *Times*, reeds voor ruim zes weken aangevangen zijn, zonder dat het publiek het wist of de werking derzelve op de geldmarkt kon verklaren.

DUITSCHLAND.

De Koning van Pruissen heeft den 3den dezer te Keulen met groote plegtigheid den eersten steen gelegd voor de vaste brug, welke aldaar over den Rhijn gebouwd worden zal, hoofdzakelijk om de spoorwegen der beide Rhijn-oevers met elkander te verbinden. De Koning heeft te dier gelegenheid de volgende aanspraak gehouden: « Mijne heeren! De goddelijke genade heeft ons vergund dit werk in het genot des vredes te mogen beginnen. Laat ons bidden, dat God ons vergunne, hetzelve in vrede te mogen voortzetten, dat het ten eeuwigen dage onaantastbaar blijve, en dat lang voor dat de laatste steen er aan gelegd wordt, ook aan geheel Europa de vrede wedergegeven moge zijn. »

Ook van den aanleg eener vaste brug over den Rhijn, tusschen Straatsburg en Kehl is sprake. Het plan daartoe is, gelijk de Berlijnsche *Börsenzeitung* herinnert, reeds vroeger door de Fransche Regering gevormd, hebbende de Parijs-Straasburgsche spoorweg-maatschappij zich bereid verklaard, om de kosten van dit werk te bestrijden. De onderhandelingen daarover moeten, volgens genoemd blad, onlangs met de Badensche Regering hervat zijn, die hare toestemming ook waarschijnlijk reeds zou gegeven hebben, zoo zij daarvan niet door het Bondsbesluit van 27 Februarij 1832 weêrhouden wierd, hetwelk aldus luidt: « Ter verzekering van de veiligheid des Bondsgebieds mogen over grensrivieren, welke den Duitschen Bond van buitenlandsche of van niet aan Bondsleden toebehoorende Staten afscheiden, geene vaste bruggen aangelegd worden, zonder voorafgaand onderzoek naar de vraag, of zij uit het militaire oogpunt kunnen worden toegelaten, noch zonder toestemming van den Bond. » Of die toestemming in dit geval te verkrijgen zal zijn, wordt twijfelachtig geoordeeld.

— Het officiële blad van het Oostenrijksche gouvernement, de *Wiener Zeitung*, berigt, dat de Fransche gezant Weenen verlaat; maar voegt er bij, dat zijne afwezendheid slecht twee of drie weken zal duren, en geene andere reden dan familiebelang heeft.

— Den 2den dezer is de gewone zitting der Luxemburgsche Stenden-kamer geopend. In de rede, bij die gelegenheid door Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden als stedehouder van den Koning-Groothertog gehouden, wordt ook gezegd, dat het gouvernement bestendig werkzaam is om een concordaat met den Heiligen Stoel te sluiten en de daarbij opgerezen moeijelijkheden hoopt te zullen kunnen wegruimen.

FRANKRIJK.

Volgens hetgeen uit Parijs aan de *Indépendance Belge* geschreven wordt, schijnt het Fransche gouvernement steeds ernstig bezorgd te zijn wegens de duurte en schaarschheid der levensmiddelen. Dag op dag komt de ministerraad bijeen, om ook daarover te beraadslagen. Doch volgens den correspondent van het Belgische blad, zijn de laatstelijk dienaangaande te Parijs ontvangen berigten van meer gunstigen aard: de daling der graanprijzen scheen, althans tijdelijk, veld te winnen.

— Het bestuur der Bank van Frankrijk heeft haar disconto tot vijf pCt. verhoogd.

ZUID-AMERIKA.

Nog altijd vertoonen de staten van Zuid-Amerika, op enkele uitzonderingen na, het tooneel van verwarring en regeringloosheid. In vergelijking met Europa treft men daar geheel andere staatkundige omstandigheden aan; sedert jaren volgen omwentelingen, opstanden, dictatorschappen elkander in de Zuid-Amerikaansche staten op. Onder deze is Bolivia wellicht een der minst bekende. Aldaar is een president benoemd, en mogt deze gebeurtenis nu al, naar den uiterlijken schijn te oordeelen, regelmatig hebben plaats gehad, zij was niettemin toch vreemdsoortig. Men moet zich een denkbeeld vormen van den zonderlingen en droevigen toestand van dat land, sinds eenige jaren onderworpen aan den generaal Belzu, die zich constitutioneel president noemt, doch met der daad niets anders is dan dictator, gelijk er zoo velen in Amerika zijn. Bolivia, door generaal Belzu geregeerd, had in de laatste tijden met tweeërlei soort moeijelijkheden te kampen; ten eerste moest die staat het hoofd bieden aan den oorlog, welke daaraan door Peru, onder voorzitterschap van generaal Echenique, was verklaard, en ten andere werd hij verontrust door aanhoudende pogingen om binnenlandsche onlusten te doen ontstaan. Daar generaal Echenique zelf, eenige maanden geleden, in Peru de nederlaag leed, zoo week het gevaar; maar steeds werden er pogingen tot oproer aangewend, welke dagelijks een ernstiger karakter aannamen. Vermoeid door onophoudelijken strijd en nog meer magt verlangende, ofschoon hij die met der daad in hare geheele uitgestrektheid bezat, nam Belzu in het begin van dit jaar de toevlugt tot eene proefneming, waarvan generaal Rozas zich in Buenos-Ayres dikwerf met gunstig gevolg bediende: hij riep het congres bijeen en verklaarde zich bereid om zijn ontslag te nemen. Het meest merkwaardige was overigens de boodschap, waarin hij dat besluit met redenen omkleedde. Belzu hing het meest droevig en schrikbarend tafereel op van den toestand des lands; hij wees aan, hoe de regeringloosheid zich allerwege uitbreidde, hoe zelfzucht alle vaderlandslievende gevoelens verstikte en hoe de demoralisatie onder alle klassen veld won. Hij toonde wijders aan, dat de luiheid den grond onbebouwd liet; dat de bijkans onzinnige begeerte om posten te erlangen, alle harten bedierf en de maatschappelijke orde verwoestte, en dat zelfs vrouwen zich met oproerige bewegingen inlieten; kortom, hij verklaarde die maatschappij ongeschikt om geregeerd te worden, en het was dan ook uit dien hoofde, dat hij zijn ontslag aanbood, daarmede waarschijnlijk bedektelijk willende te kennen geven, dat het dictatorschap onvermijdelijk was geworden. Het Congres nam het ontslag van Belzu niet aan en droeg hem ook het dictatorschap niet op, dat hij in bedekte bewoordingen vroeg. Daar nu de tijd, waarop de president, naar den geregelden gang van zaken, moest aftreden, weldra verstreken zou zijn, zoo had men slechts een nieuw hoo van den staat te benoemen.

Zoo als te denken is, ontbrak het niet aan liefhebbe In de eerste plaats de generaal Santa-Cruz, die lang tijd in Bolivia het bewind in handen had, die eene po de beschermer was van den tijdelijken Peru-Boliviaansch bond en sedert in Europa eene diplomatische betrekk bekleedde, van wege verschillende landen van Ameri De generaal Santa-Cruz rigtte uit Parijs een manifest zijne landgenooten en begaf zich zelfs naar Buenos Ayr ten einde meer in de nabijheid van zijn land te zijn. generaal Santa-Cruz voerde, men moet het bekennen, e ongelukkigen strijd. Hij zag niet in — gezwegen van dere hinderpalen — dat hij kandidaten zou ontmoet die hem het gezag betwistten; daaronder bevond zi Dr. Linares, die wel groote kans scheen te hebben; ma bovendien bestond er eene grootere moeijelijkheid, nam lijk, dat Belzu er wel op bedacht moest zijn om, het voor zich zelven of voor een der zijnen, de teugels v het bewind te behouden. Dit was dan ook met der da het geval.

De president van Bolivia deed in zijne plaats benoem zijn schoonzoon, den generaal Cordova, en zelfs gaf den moed niet op om voor dien schoonzoon het hoogs gezag te verkrijgen.

Nu is de vraag: zal het generaal Belzu gelukken, o in Bolivia eene soort van dictatoriale dynastie te vestig gelijk de Monagas in Venezuela deden? Zullen, integ deel, de pogingen tot opstand, welke voorzeker op nie plaats zullen hebben, zegepralen?

Het is het ongeluk dezer republicken, dat zij zich g heel aan deze worstelingen overgeven, zonder te bede ken dat hare toekomst veeleer afhangt van een enkel fe zooals dat hetwelk onlangs vermeld werd, — de aankom in Europa van een schip met koren uit Chili belade of wel de reis, welke een klein koopvaardijschip geda heeft, dat uit eene der provincien van den Argentijnsch bond vertrok, en Corrientes bereikte langs de rivieren v Vermejo en Parana. Die feiten sluiten in de mogelijkhe van gewigtige handelsbetrekkingen, doch daartoe is r noodig.

Brazilie is een der staten, die eene gelukkige uitzonderi op den toestand der Z. Amerik. landen maken. Het gen bij voortduring veel voorspoed en neemt zeer in bloei t De wetgevende vergadering — schoon eene poos gesch door onstuimige beraadslagingen en ministeriële verwik lingen, tengevolge van den ongunstigen uitslag der zendi naar Paraguay, waarmede de minister van Marine bel was — heeft hare werkzaamheden hervat, welke ha einde genaderd zijn, daar de sluiting der kamer op h September bepaald was. De kamer van afgevaardigden h de begrooting aangenomen, maar de algemeene aanda was schier geheel gevestigd op de beraadslagingen van d Senaat, aan welken, naar aanleiding van het voorstel v een zijner leden, een ontwerp tot hervorming van h kiesstelsel was onderworpen.

Die hervorming betrof hoofdzakelijk twee punten: h onvereenigbaar verklaren van den lastbrief als afgeva digde en zekere openbare betrekkingen tot de stedelij regering behoorende, en voorts het kiezen districtsgewij in stede dat zulks door de gewesten geschiedde.

Na eenige woordenwisseling omtrent de beide versla door de commissie, belast met het onderzoek van het vo stel, uitgebragt, en die tot geene overeenstemming k geraken, werd de tweeledige hervorming aangenomen. regering had verklaard zich met het voorstel te veree gen, behoudens eenige amendementen, bijzonderheden b treffende. Bij het verzenden der laatste berigten moest h voorstel slechts naar de kamer van afgevaardigden verzo den worden, om kracht van wet te erlangen, en, alhoew het tijdstip der sluiting van de zitting zeer kort ophand was, hield men het er echter voor, dat deze vergaderi nog genoeg tijd zou hebben om ook nog over dit vraagst te beraadslagen, en dienaangaande eene stemming uit brengen.

De *Argentijnsche bond* genoot volkomen rust, en h land was zelfs zoo kalm, dat de regering er geene zwar heid in vond om door eene algemeene amnestie alle sta kundige ballingen terug te roepen.

Brieven uit *Paraguaya* maken melding van de vestigi eener Fransche volksplanting in die streken, tot dusver vo Europa geheel afgesloten. Deze kolonie zou eeniglijk bevol worden door de kolonisten in Frankrijk aangeworven, do de bemoeijingen van den president Lopez, neef van d gewezen dictator.

Zooal te voorzien was, werd door het vertrek van Sant Anna in Mexico de rust geenszins hersteld. Het voorloop bewind van Carrera kon op geringe volksgunst bogen; d tegenwoordige hoofden der beweging, die den geweze dictator uit het zadel ligtten, hebben zijn opvolger ni erkend, en te Vera-Cruz heeft de generaal de la Slav ondersteund door de meerderheid der inwoners dezer b langrijke stad, gehoorzaamheid geweigerd aan het nieuw bewind, dat in Mexico is gevestigd. Carrera heeft, evenwe te midden van alle moeijelijkheden, alle drijvers der o wenteling uitgenoodigd, zich naar de stad Dolores te b geven, teneinde aldaar middelen te beramen, om een co gres te beleggen, belast met het vaststellen der nieuw staatsregeling. Het is echter zeer te betwijfelen of die o roeping wel zal worden begrepen, en reeds op 6 Sep verzekerde men, dat Carrera Alvarez had doen uitnoodige om hem de teugels van het bewind over te geven. Ond de vele personen, die naar het voorzitterschap dingen, i Alvarez degeen die het meest kans tot slagen heeft. Me verwacht hem in de hoofdstad, echter niet zonder eeni bezorgdheid. De generaal Woll, een der bekwaamste luit nants van Santa-Anna, heeft zich naar Nieuw-Orleans ing scheept. De opstandelingen kunnen zich dusals in het bezit v alle noordelijke gewesten beschouwen. De groote moeijelij heid voor hen is nu, zich onderling goed te verstaan.

Uit *Chili* verneemt men, dat de handelstand aldaar h denkbeeld tot oprigting eener handelsbank te Valparaïs heeft afgekeurd. De spoorweg van San Jago moest den 1 September geopend worden. Don A. Garcia Rayes, voornaa pleitbezorger te San Jago voormalig minister van financi en voorzitter der kamer van afgevaardigden, was tot gez

van Chili te Washington benoemd. Het gerucht wilde, dat de regering, uithoofde der schaarschheid van levensmiddelen, den uitvoer van granen verbieden zou.

Uit *Peru* is geen nieuws, behalve dat het congres zich niet vele hervormingen in nijverheid en landbouw bezig hield en dat de geesselstraf bij het leger was afgeschaft. Zoo men weet, is ook deze staat onder de gunstige uitzonderingen op den toestand van de Zuid-Amerikaansche republieken te rekenen.

LATERE BERIGTEN.

Den 29 September heeft te Koughie, op vijf mijlen van Eupatoria, een ruitergevecht plaats gehad. Hetzelve zou in het nadeel der Russen, onder bevel van generaal Korf, en in het voordeel der Franschen, door generaal d'Alonville aangevoerd, zijn uitgevallen. Zes stukken, twaalf caissons en 250 paarden zouden genomen, 160 Russen krijgsgevangen zijn gemaakt, terwijl zij een 50tal dooden moeten hebben achtergelaten. De Franschen zouden slechts zes dooden en zeventien gekwetsten hebben gehad.

De *Times* gaat voort de inrigting en aanvoering van het Britsche leger als gebrekkig af te schilderen; zijn roep is thans: jonge generaals. De ministeriële bladen bestrijden die aanvallen als onregtvaardig.

Het geacht huis De Lisle te Londen heeft zijne betalingen geschorst; men dacht evenwel dat de regeling van zaken vrij gunstig zou zijn.

Sir Robert Adair, een Engelsch diplomaat, onder anderen door zijne zendingen in 1806 naar Weenen en in 1831 naar Brussel bekend, is in 92 jarigen ouderdom overleden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

NADERE NOTA *van inlichtingen op de Verslagen der Commissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal betrekkelijk het Verslag van den staat der West-Indische kolonien over* 1851.

De inlichtingen, aan de Tweede Kamer ingezonden bij brief van den Minister van Kolonien van 6 November 1854, no. 34, hebben aan hare Commissie aanleiding gegeven tot het doen, bij haar Verslag van 28 Februarij 1855, van eenige nadere vragen, en is dit Verslag aan dien Minister gezonden bij missive van den heer Voorzitter der Kamer van 14 Maart daaraanvolgende.

Bij de tegenwoordige beantwoording worden tevens opgenomen eenige nadere inlichtingen, blijkens de nota van 6 November 1854 van de koloniale besturen gevraagd.

Ofschoon omtrent den indruk, dien de *invoering* der nieuwe reglementen op de behandeling der slaven op de plantages heeft te weeg gebragt, bij de Regering geene bijzondere mededeelingen zijn ingekomen, moet uit de berigten, destijds van den Gouverneur van Suriname ontvangen, worden afgeleid, dat die indruk niet anders dan goed is geweest. Geenerlei blijk van het tegendeel is voorgekomen en de invoering der nieuwe reglementen is overigens, volgens getuigenis van den landvoogd, door geen buitengewoon verschijnsel onder de niet-vrije bevolking gekenmerkt geworden.

De mondelinge mededeeling, door ambtenaren, van de reglementen op de verschillende plantages, in het neger-Engelsch, heeft geen plaats gevonden. Het koloniaal bestuur van Suriname is tot de afkondiging dier reglementen in het neger-Engelsch niet overgegaan, uit aanmerking van den ophef, dien zulk een buitengewone maatregel zou veroorzaken.

Er kan evenwel geen redelijke twijfel bestaan omtrent de algemeene bekendheid met den inhoud dier reglementen bij de slavenbevolking van Suriname, en zoowel deze omstandigheid, als het gegrond vooruitzigt, dat eerlang in den maatschappelijken toestand dier bevolking op nieuw verbetering zal worden gebragt, doen het der Regering geraden voorkomen, dat men zich thans onthoude van de onderwerpelijke officiële mededeeling, die aan bestendiging van de bestaande orde van zaken zou doen denken en daardoor bij de slavenbevolking ontwijfelbaar teleurstelling in de ook bij haar opgewekte verwachtingen zou kunnen doen ontstaan.

Omtrent het aantal gevallen, waarin strafbepalingen op de overtreding van de reglementen zijn toegepast, is eene bepaalde opgave van het koloniaal bestuur gevraagd. Men mag het er voor houden, dat die overtreding slechts zeldzaam voorkomt, vermits, blijkens de tabellen gevoegd bij de koloniale verslagen van 1852 en 1853, in elk van die jaren slechts één vonnis is gewezen wegens overtreding der bepalingen van de slavenreglementen, terwijl een van die twee vonnissen eene vrijspraak behelsde.

De Commissie is op de wenschelijkheid van een meer speciaal toezigt over de uitvoering der slavenreglementen teruggekomen. In den tegenwoordigen stand van de aangelegenheid der emancipatie komt het der Regering minder geraden voor, afzonderlijke ambtenaren voor zoodanig toezigt aan te stellen en tot maatregelen over te gaan, waarop eerlang zou moeten worden teruggekomen.

Wat betreft het nut, dat van een weinig diepgaand stoomvaartuig kan getrokken worden, dit beaamt de Regering geheel, onder bijvoeging, dat zoodanig vaartuig ter beschikking van het koloniaal bestuur is gesteld, zoo als reeds is medegedeeld bij de nota van 6 November 1854.

Eene formele intrekking van de verordeningen, betreffende het opsporen van ontvlugte slaven, zou ongetwijfeld in de kolonie Suriname eenen verkeerden indruk maken, waarom de Regering het niet geraden acht, daartoe over te gaan. Hetgeen echter meer bepaaldelijk door de Commissie schijnt bedoeld te worden, namelijk eene zoogenaamde boschpatrouille, heeft reeds sedert het jaar 1852 niet meer plaats gehad, en de Regering heeft alle reden om te gelooven, dat daartoe niet dan in de uiterste noodzakelijkheid door het koloniaal bestuur zal worden overgegaan.

De maatregelen, welke het gevolg zullen zijn van de voorstellen der Staatscommissie, ingesteld bij Koninklijk besluit van 29 November 1853, no. 66, zullen waarschijnlijk ook omvatten eene uitbreiding van het onderwijs onder de slaven; de Regering meent, dat daarop thans niet moet worden vooruitgeloopen.

Eene rekening van baten en lasten betreffende de plantage Catharina Sophia, zoo als die door de Commissie wordt verlangd, en waaruit blijken de kosten derzelve en de opbrengst der verkregen producten over een gegeven jaar, ten einde te kunnen beoordeelen de voordeelen dier inrigting over zoodanig jaar, is van het koloniaal bestuur gevraagd en zal, zoodra die ontvangen is, nader worden ingezonden.

Tot verdere aanvulling van de inlichtingen, door de Regering gegeven onder dagteekening van 6 November 1854, diene nog het volgende:

Dat, in weerwil der afschaffing, met 1 Januarij 1851, van het hoofdgeld voor de vrije bevolking in Suriname, dat middel in dat jaar *ƒ* 31,401.98 meer heeft opgebragt dan in 1850, op welke omstandigheid de aandacht der Commissie gevallen is blijkens pagg. 4 en 5 van haar Verslag van 24 Mei 1854, is daaraan toe te schrijven, dat onder het cijfer der ontvangsten van 1851, wat het hoofdgeld betreft, is begrepen geworden hetgeen nog in de eerste maanden van 1852 is geïnd wegens het verschuldigde over 1851; terwijl daartoe voorts kan hebben bijgedragen de invordering van achterstallen op vroegere dienstjaren.

De Commissie heeft zich op pag. 2 van haar evengemeld Verslag vergist, door de vrije bevolking te stellen op 18,609 zielen. Dit moet zijn 12,332. Het getal 18,609 is dat der *mannelijke niet-vrijen.*

De totale vermindering der bevolking in 1851 is geweest, volgens de globale opgave in het koloniale verslag, 541, namelijk 19 vrijen en 522 niet-vrijen.

De Commissie heeft opgemerkt, dat wanneer men de berekening maakt volgens de opgegeven geboorten en sterfgevallen, de uitkomst is eene vermindering van 1042 zielen, namelijk 358 vrijen en 684 niet-vrijen. Te dezen aanzien moet worden opgemerkt, dat de maatstaf van geboorte en sterfte niet alleen kan gevolgd worden bij eene beoordeeling van vermeerdering of vermindering der bevolking in Suriname. Men lette er slechts op, dat in 1851 331 slaven zijn gemanumitteerd, waarmede dus de vrije bevolking is vermeerderd. Evenzoo is dit het geval met het hooger getal aangekomenen in- dan vertrokkenen uit de kolonie.

Het verschil omtrent de vermindering der slavenbevolking kan alleen zijnen oorsprong vinden in de mindere naauwkeurigheid, waarmede soms de opgaven aan het bestuur gedaan worden en waaromtrent reeds het een en ander is gezegd in de nota van den Minister van Kolonien van 6 November 1854. Tot aanvulling van hetgeen daar is medegedeeld omtrent den invoer van slaven uit de West-Indische eilanden in Suriname, wordt hier nog aangeteekend, dat die invoer heeft bedragen:

in 1837	14
» 1848	1
» 1849	2
» 1851	3
Te zamen	20

en dat dit allen waren huisbedienden, die hunne meesters volgden bij hunne vestiging in Suriname.

Volgens verzekering van het koloniaal bestuur bestaat er geen voorbeeld, dat kinderen van vrij gegevenen bedektelijk de plaats innemen van overleden slaven, en zou zulk eene handeling ook niet wel mogelijk zijn. Op de plantages toch bevinden zich, behalve de directeuren, blankofficieren, ambachtslieden en de vrouwen of huishoudsters en kinderen der eerstgenoemden, geene vrijen, en waar zich, bij hoogst zeldzame uitzondering, er al enkelen mogten bevinden, kennen dezen hunne vrijheid en hunne herkomst, zoowel als de slaven die kennen, zoodat, zonder medeweten van directeuren, blankofficieren en slaven, zoodanige misdaad niet mogelijk zou zijn, noch geheim zou kunnen blijven.

Ook uit de omstandigheid dat de sterfte onder de militairen in Suriname die van Nederland niet veel te boven gaat, kan de gevolgtrekking bezwaarlijk gemaakt worden, dat de registers van den burgerlijken stand niet goed zouden zijn ingerigt. Men moet toch niet uit het oog verliezen, dat de militairen, die naar de kolonie worden gezonden, over het algemeen van een gezond ligchaamsgestel en daarenboven den leeftijd van twintig jaren, beneden welken zich overal de meeste sterfgevallen vertoonen, te boven zijn.

De Commissie zegt, op bladz. 4 van haar Verslag, met bevreemding te hebben ontwaard, dat de slaven in Suriname geen onderwijs in het schrijven ontvangen, terwijl die van Curaçao, is de Commissie wel onderrigt, daarin wel worden onderwezen.

De berigten, daaromtrent nader ingewonnen, hebben doen kennen, dat in de kolonie Suriname, ofschoon niet algemeen, evenwel door onderscheiden eigenaren aan hunne slaven veelal te Paramaribo vergund wordt, onderrigt in het schrijven te nemen.

Voor zoover anderen tegen dat onderrigt zijn en het althans niet wenschen aan te moedigen, meent men dat ten deele te moeten toeschrijven aan hunne voorzeker overdreven vrees, dat hierdoor onder de slaven zamenzwering en opstand zouden kunnen worden bevorderd, gelijk men meent dat dit in andere kolonien het geval is geweest.

Ten aanzien van de door de Commissie opgemerkte verschillen in het getal der op ultimo December 1851 op Curaçao als aanwezig opgegeven slaven, zijn inlichtingen gevraagd en verkregen van het koloniaal bestuur aldaar. Hier geldt wederom de opmerking, dat bij zoodanige opmaking niet alleen moet gelet worden op sterfgevallen en geboorten, maar ook op de manumissiën en op den uitvoer; deze is evenwel insgelijks zeer gering, als bestaande uitsluitend uit huisbedienden, die hunne meesters bij verhuizing, voornamelijk naar Suriname, zijn gevolgd. Ook, te Curaçao heeft de naauwkeurigheid der opgaven overigens wel iets te wenschen overgelaten, waarop de aandacht van het bestuur aldaar dan ook is gevestigd geworden.

De Minister van Kolonien,
CHS. F. PAHUD.

NOTA VAN INLICHTING *op het Verslag der Commissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal betrekkelijk het Verslag van den staat der West-Indische kolonien over* 1852.

In verband tot de opgave omtrent de geboorten en sterfgevallen onder de slavenbevolking in Suriname, voorkomende op pagina 6 van het Verslag der Regering over 1852, maakt de Commissie de opmerking, dat in het Verslag over 1849 werd medegedeeld, dat de betere verhouding tusschen de geboorte en sterfte een gevolg was van de betere voeding.

De Commissie maakt daarbij de aanmerking, dat, thans de geboorte afneemt, en vraagt, of hieruit zou moeten volgen, dat de voeding minder goed was.

Afgescheiden van de bewering, welke men meent, te kunnen voorop stellen, dat eene afneming van het getal geboorten niet juist behoeft te zijn een gevolg van minder goede voeding, maar dat daarvoor ook andere oorzaken zouden kunnen bestaan, bijv. ziekte en toeneming van het getal manumissien, moet hier worden aangemerkt:

dat de mededeeling, bovenbedoeld, betrof de slavenbevolking van *Curaçao* en te vinden is op bladzijde 42 van het Verslag betreffende *Curaçao en onderhoorigheden over* 1849;

dat de geboorten onder de slaven in *Suriname* in 1849, blijkens het Verslag over dat jaar (bladz. 4), bedroegen 1137
de sterfgevallen 1406
dat in 1852 (zie Verslag over dat jaar, pag. 7) in *Suriname* de geboorten hebben bedragen 1227
de sterfgevallen 1250

Dat alzoo in 1852 de geboorten 90 *meer* en de sterfgevallen 156 *minder* hebben bedragen dan in 1849.

En dat derhalve, wanneer men de meer of minder goede voeding als maatstaf van voor- of achteruitgang aanneemt, de opgegeven cijfers het bewijs zouden opleveren dat de voeding der slaven aanmerkelijk is verbeterd.

Zoowel de 1220 vrije als de 5908 niet-vrije personen, de Roomsch-katholijke eeredienst belijdende, zijn, gelijk reeds in het regeringsverslag is vermeld geworden, zoo te *Paramaribo* als in de districten en op het etablissement *Batavia* gevestigd en dus niet uitsluitend op de hoofdplaats.

Wat ten aanzien van het onderwijs onder de slaven gezegd wordt in de nadere Nota van inlichtingen op de Verslagen der Commissie uit de Kamer, betrekkelijk het koloniaal West-Indisch Verslag over 1851, is ook hier van toepassing.

Zoo als ook reeds in evenbedoelde nota wordt gezegd, moet de Regering zwarigheid maken, de nog aanwezige verordeningen wegens het opsporen van weggeloopen slaven voor als nog formeel af te schaffen. Boschpatrouilles hebben sedert 1852 niet meer plaats gehad, en tarieven voor het vertoonen van verminkte ledematen bestaan niet meer en kunnen dus ook niet worden toegepast.

Hoewel de plantage Catharina Sophia onder het beheer staat van eenen administrateur, blijft zij echter eene gouvernements-plantage, en de reglementen op de behandeling der slaven worden aldaar voortdurend stipt nagekomen.

Bij eenen ongunstigen oogst kan, zoo het voorkomt, de arbeid der slaven niet zwaarder zijn, vermits er dan minder riet te verwerken is. De producten worden door den administrateur geconsigneerd aan een te Amsterdam gevestigd handelshuis en aldaar verkocht voor rekening van het koloniaal bestuur.

Eerst sedert de vorenbedoelde regeling in 1852 heeft de plantage Catharina Sophia winst opgeleverd, zoodat eene aantooning over 5 jaren, betreffende de werking onder die regeling, nog niet te leveren is. Intusschen is eene rekening van baten en lasten sedert dat jaar uit Suriname ontboden en zal nader worden overgelegd. Vóór het jaar 1852 heeft de Catharina Sophia steeds meer gekost dan gerendeerd, hebbende de uitgaven van 1838—1851 bedragen ruim *ƒ* 1,000,000, en de ontvangsten ruim *ƒ* 400,000, gevende alzoo een nadeelig verschil van circa *ƒ* 600,000.

Zoolang er nog mogelijkheid bestaat om van de machines van *Derosne en Cail*, al is het slechts een gedeelte, te benuttigen, schijnt het niet geraden, tot eenen verkoop over te gaan, daar die toch waarschijnlijk niet veel zou opbrengen. Hieromtrent is een onderzoek ingesteld.

De Minister van Kolonien,
CHS. F. PAHUD.

's Gravenhage, 6 October.

Bij Koninklijk besluit is aan P. Blom, gewezen commies bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, verleend een pensioen ten laste van den Staat ten bedrage van *ƒ* 1866 's jaars.

Z. M. heeft benoemd tot president der arrondissements-regtbank te Breda, mr. J. J. Loke, thans regter in dezelve regtbank.

Z. M. heeft den heer J. I. Dijkstra, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Edam c. a., en den heer mr. J. Evera, als ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Doesborgh c. a., beide behoudens aanspraak op pensioen.

Z. M. heeft benoemd, bij het wapen der infanterie, tot 2den luitenant, de sergeanten W. H. Good en G. P. P. Creutz, respectievelijk van het 3de en van het 5de regement infanterie, met bepaling dat zij voor den tijd van vijf jaren bij de landmagt in West-Indie zullen worden gedetacheerd.

Z. K. H. Prins Albert van Pruissen, reizende onder den naam van graaf van Meurs, en Z. D. H. de Prins van Hohenlohe en gevolg, zijn gisteren per Hamburger stoomboot van Amsterdam vertrokken.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken zijn ontvangen van den Minister van Kolonien, twee assignatien, als: een groot *zeven honderd twee en zeventig gulden vijftig centen*, en eene groot *twaalf duizend vijf honderd drie en tachtig gulden zes en zeventig en een halve cent*, zijnde het bedrag der gedane inzameling ten behoeve der slagtoffers van den jongsten watersnood in het Vaderland, de eerstgenoemde som ter kuste van Guinea en de tweede gemelde in eenige residentien van het eiland Java.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen van de commissie voor de verloting van boek- en plaatwerken, ten voordeele der noodlijdenden door den jongsten watersnood, te *Utrecht*, eene quitantie van storting bij den betaalmeester aldaar, groot *vier duizend vier honderd gulden*, zijnde het bedrag der voorloopig bij de commissie beschikbare gelden.

Den 27sten September jl. heeft te Brussel de uitwisseling plaats gehad van de acten van bekrachtiging der additionele overeenkomst op het uitleveringsverdrag van 28 October 1843 tusschen Nederland en Belgie, welke overeenkomst den 3den September 1855 door gevolmagtigden te Brussel onderteekend is.

Men verneemt, dat door twee schoolopzieners in de provincie Zeeland, namelijk door de heeren Adr. P. van Deijnse en M. J. Schuurbecque Boeije, van Z. M. den Koning ontslag uit hunne betrekkingen is gevraagd.

Thans bedraagt het getal candidaten van de Herv. Kerk 101, zijnde 8 meer dan in de maand Julij.

In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de Oude Doelen* afgestapt: Thomas Green, lid van het parlement van Engeland, met familie en gevolg, Henry A. Stone, en familie, van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

Scheveningen, 6 October. In de laatste dagen zijn alhier zes pinken aangekomen, welke hebben aangebragt ruim 800,000 stuks haringen. Onder deze bevond zich de schuit van den heer A. E. Maas, stuurman L. Spaans, die nu reeds drie reizen heeft volbragt en 36,000 haringen geleverd heeft.

Men verneemt thans, dat de Scheveningsche haringschuiten in Engeland verbeurd verklaard en de bemanning tot zware geldboeten veroordeeld is. Eenige der visschers zijn in boeten van 100 pd. sterling verwezen. Allen bevinden zich in de gevangenis. Onze vice-consul te Lowestof, de heer Rounce, heeft de belangen onzer reeders met ijver behartigd en schijnt de hoop niet op te geven, dat de schuiten, ofschoon, volgens de wetten des lands, verbeurd verklaard (*forfeited*) voor een zekeren prijs door de Hooge Regering zullen worden teruggegeven.

Gisteren middag is op het Spui, bij de Veerkade-brug, bij het afrijden, in het water gereden een vigelant, doordien het limoen brak. Door spoedig aangewende pogingen zijn de koetsier en het paard gered, zonder eenig letsel bekomen te hebben; ook de vigelant is, hoewel met eenige schade, er uit gehaald.

Programma der uit te voeren muzijkstukken door het muzijkkorps van het 4de regement dragonders, onder directie van den heer G. J. Muller, voor het *Groot-Paveljoen* in het bosch, op Zondag-middag ten *twee* ure: 1o. Marche, door Kuchner; 2o. Ouverture Le Dieu et la Bayadère, door Auber; 3o. Fantaisie, Robert d'Evreux, door Donizetti; 4o. Cavatine Torquato Tasso, door Donizetti; 5o. Springfedern Polka, door Doppler; 6o. Ouverture, le Philtre, door Auber; 7o. Potpourri de Différents opera's, door Kuffner; 8o. Air de l'Opéra la Somnabule, door Bellini; 9o. Valse, la Baguette d'or, door Marchailhou, en 10o. Sturm-Galop, door Kéler Béla.

Bij gunstig weder zullen de concerten gedurende het winter-saizoen geregeld daar ter plaatse op hetzelfde uur voortgang hebben.

Ter waarschuwing voor het publiek verzoekt een winkelier te Amsterdam mede te deelen, dat hij een valsch 25-cents-stuk, met het borstbeeld van Willem II en het jaartal 1848, heeft ontvangen. De kleur is blaauwachtig en de stempels zijn onzuiver.

Den 3 Oct. heeft de Arrondiss.-Regtbank te Nijmegen uitspraak gedaan in de zaak van het Openb. Min. tegen den heer J. Bergers, hoefsmid en lid van den Gemeenteraad te Wijchen, beklaagd wegens het, als ambtenaar van den burgerlijken stand, sluiten van een huwelijk van minderjarigen, zonder zich te verzekeren van de toestemming der daartoe bij de wet geroepen personen. De bekl. werd door de Regtbank schuldig verklaard aan het hem ten laste gelegde feit, doch met toepassing van verzachtende omstandigheden, daarin gelegen, dat hij de betrekking van ambtenaar van den burgerlijken stand zijns ondanks heeft op zich genomen, en voorts, dat zijn maatschappelijk beroep eene verschooning voor zijne onwetendheid van het regt, oplevert en werd hij mitsdien, zonder toepassing van gevangenisstraf, slechts veroordeeld tot eene geldboete van *f* 50 met de kosten.

Door eenige gemeenteraden in de prov. Noord-Brabant zal aan Z. M. den Koning een verzoekschrift worden aangeboden, om de artt. 240 en 244 der gemeente-wet te wijzigen en wel, dat in art. 240 als eerste belasting worde genoemd, een bepaald gelijk getal opcenten op de hoofdsom van den Rijks-accijns op het binnen- en buitenl. gedistilleerd; dat in art. 244 bepaald worde, dat geene belasting kan geheven worden, voor dat de eerste, in art. 240 genoemd, tot het daarbij gestelde bedrag is opgevoerd en dat een korte termijn wordt gesteld voor de algemeene invoering der belasting, voorts, dat ten aanzien der invordering dezer belasting art. 267 der gemeentewet in dier voege worde gewijzigd, dat de heffing uitsluitend geschiede door middel van opcenten op de hoofdsommen van den accijns, die te gelijk met deze door 's Rijks ambtenaren worden ingevorderd, en wier opbrengst voor de helft naar de bevolking en voor de wederhelft naar den inslag, of zoo als het meest billijk zal worden geoordeeld, jaarlijks wordt verdeeld. (*H.*)

Het *Provinciaal Blad* no. 54 van Groningen bevat eene circulaire van Ged. Staten van den 27sten September, nopens de zamenwerking der kerkelijke en burgerlijke besturen, betreffende de uitvoering van de wet tot regeling van het armbestuur. Daarin wordt gezegd, dat voor zooveel de R.-Katholijke gezindte betreft, op den 18den Januarij dezes jaars vastgesteld is een algemeen reglement voor de besturen der parochiale en andere Katholijke instellingen van liefdadigheid; — dat, wat de andere gezindten aangaat, de algemeene synode der Ned. Herv. kerk op den 11den Sept. 1854, de synodale commissie der Evangel. Luth. kerk op den 30sten Januarij 1855 en de commissie tot de zaken der Remonstr. Broederschap op den 21sten Febr. daaraanvolgende aan de betrokkene, onder hen ressorterende armenbesturen deswege aanschrijvingen hebben gedaan; — dat uit het voormelde reglement en die aanschrijvingen blijkt, dat de ware strekking der wet door de hoogste besturen der meest talrijke kerkgenootschappen is erkend en gewaarborgd, en dat er tusschen hunne handelingen en die der Regering *in hoofdzaak* eene overeenstemming bestaat, die zeker het belang van den Staat en de Kerk, met opzigt tot dit gewigtig onderwerp, en eene voor beide heilzame werking der wet zal bevorderen, — dat het bij de overeenstemming en zamenwerking van de hoogste kerkbesturen met de Regering het voor alle betrokkene burgerlijke besturen dubbel pligt is met de meeste welwillendheid en zucht om wederkeerig elkander en daardoor het algemeen belang en dat der armen te bevorderen, te zamen te overleggen en alles te doen, wat strekken kan om bij de uitvoering der wet elkander de medewerking te verleenen, die met de kennelijke bedoelingen der hoogere besturen strookt; — weshalve het den gemeentebesturen in deze provincie wordt aanbevolen om ook hunnerzijds de bedoelde minnelijke zamenwerking met de kerkelijke besturen, zooveel mogelijk, te bevorderen, voor zoover zulks met eene naauwkeurige uitvoering der bepalingen van de wet van den 28 Junij 1854 bestaanbaar is, zullende gevolgelijk daarbij dan ook steeds in het oog moeten worden gehouden, dat de burgerlijke besturen zich niet dan in hoogst zeldzame en moeijelijk te vooronderstellen gevallen behooren in te laten met de bedeeling van zoodanige armen, welker ondersteuning tot de taak der kerk en der bijzondere liefdadigheid behoort.

Utrecht, 5 October. Met genoegen vernemen en vermelden wij, dat de stedelijke regering, onder aanbod van een keurig bewerkt gedenkstuk in zilver, hulde heeft gedaan aan de 40jarige dienstvervulling van onzen waardigen stadgenoot, den heer C. J. van Mansfelt, als directeur der stedelijke belasting; in welke betrekking hij met zoo groote naauwgezetheid en ijver de belangen heeft behartigd, aan zijne zorg toevertrouwd. Moge die verdienstelijke ambtenaar met voldoening op dit blijk van hoogachting staren, en nog vele jaren gespaard blijven voor onze stad, voor zijne betrekkingen en vrienden. (*U. C.*)

De heer Wagener, kandidaat in de theologie aan de akademie te Utrecht, heeft zich van daar naar Brussel begeven, waar hij in het kerkgebouw van de Vlaamsche gemeente, van tijd tot tijd, de predikdienst waarneemt. Onze correspondent verzekert ons, dat hij aan die gemeente veel genoegen geeft, alsmede dat het zijn voornemen is, om zich aan het werk der Evangelisatie in België geheel te wijden. (*Amersf. Ct.*)

Groningen, 4 Oct. Het genootschap ter bevordering van natuurkundige wetenschappen, 't welk nu reeds meer dan eene halve eeuw telken winter geregeld zijne vergaderingen houdt, waarin de natuurkunde in al haren omvang het onderwerp uitmaakt van de daar gehouden wordende redevoeringen en bijdragen, heeft gisteren avond zijnen cursus voor dezen winter weder geopend. Prof. J. W. Ermerins hield de openingsrede en behandelde daarin — na de leden welkom te hebben geheeten — de vraag, of onze eeuw in het bijzonder zich kenmerkt door eene materialistische rigting en, zoo ja, of, zoo als velen beweren, de natuurkunde bijgedragen heeft en bijdraagt om die rigting op te wekken. Daarna leverde professor Mulder eene bijdrage over de zoogenoemde ritnaald. Onder de ingekomene stukken las de secretaris een brief voor van den heer C. Bekker, toen te Arnhem en thans naar Amerika vertrokken, die daarbij zijnen dank betuigde voor de vereerende benoeming tot honorair lid van het genootschap en zijn portret als een aandenken aan zijnen persoon overzond. (*G. Ct.*)

Ll. Woensdag hield de afdeeling Dordrecht en omstreken der Hollandsche Maatschappij van Landbouw eene vergadering te Rijsoord, voorafgegaan door een wedstrijd van ploegers en eene tentoonstelling van toomen kippen. Aan den wedstrijd namen drie personen deel, Arie van der Sluis van Hendrik-Ido-Ambacht, Jakob Kooyman en Johannes Roos, beiden van Ridderkerk. Allen gaven, naar het oordeel der commissie van deskundigen, blijken van groote bedrevenheid in hun werk, vooral bij den door langdurige droogte moeijelijk te beploegen grond. Aan Kooyman werd met het lot tegen van der Sluy de 1ste prijs, eene zilveren tabaksdoos of *f* 20, toegekend, welke laatste hij verkoos; aan van der Sluys viel daardoor de 2de prijs, een zilveren ketting en cachet of *f* 10, te beurt, die mede het laatste aannam; terwijl op voorstel der commissie eene buitengewone premie van *f* 5 aan Roos uitgereikt werd; de *f* 5 voor het beste tuig kreeg van der Sluys. Slechs één toom kippen was er aangebragt, door P. Pierneef van Ridderkerk, welke den 1sten prijs *f* 5 werd waardig gekeurd. — Op de daarna gehouden vergadering bragt de afgevaardigde naar de algemeene vergadering verslag uit; werd de heer A. Stoop te Dordrecht tot penningmeester en de heer A. Molenaar te IJsselmonde tot lid van het bestuur benoemd, terwijl men besloot tot den aankoop van een ijzeren ploeg, waarvan de uitvoering aan eene commissie van deskundigen zal opgedragen worden. Een gemeenschappelijke maaltijd, door velen bijgewoond en waaraan gulle vrolijkheid heerschte, besloot dezen dag.

Tegen den wachter aan den spoorweg te Woerden, door wiens onachtzaamheid onlangs aldaar een ongeluk heeft plaats gehad, verneemt men, is bij de regtbank te Leijden eene vervolging ingesteld.

Tiel, 4 Oct. Wij vernemen dat de heer H. J. Lion die, op de klagte van den heer P. van Rees, door de Arrondissements-regtbank alhier, tot eene maand gevangenisstraf en *f* 25 boete, wegens laster, veroordeeld is, van dat vonnis in hooger beroep is gekomen, zoodat deze zaak eerlang voor het Provinciaal Geregtshof van Gelderland, op nieuw behandeld zal worden. (*T. W.*)

DRUKFEIL.

In ons berigt van gisteren, nopens de reis van H. M. de Koningin-moeder, staat verkeerdelijk: « zich naar *Weenen* zal begeven.» Dit moet zijn: « zich naar **Weimar** zal begeven.»

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwburg. Maandag 8 Oct. 6½ ure. LES HUGUENOTS, grand opéra en 5 actes, musique de G. Meijerbeer. (Debut.)

Advertentiën.

Tegen half October zal hier ter stede (tegen zeer matigen prijs) een **CURSUS** geopend worden voor Jongelieden, die zich in de **Wiskundige Wetenschappen** wenschen te bekwamen, bijzonder ook voor hen, die als **Telegrafist-Leerlingen** wenschen toegelaten te worden. Adres letter X, bij den Boekhandelaar H. C. SUSAN C.H.zn, Hofspui alhier. (15)

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 6 October 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 11/16	—	—
Dito dito 1844.	3	75 7/8	—	—
Dito dito 1844.	4	92 7/8	93	92 7/8
O. I. L. 1844 . . .	4	92 7/8	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	89 1/4	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rotschild*. . .	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816 . .	5	100 1/8	1/4	Nieuwe.
Dito 1828—1829 . .	5	99 3/4	7/8	—
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	—	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	81 7/8	—	—
Hope en C°. 1840.	4	—	—	—
Stieglitz.	4	—	—	—
dito 1854.	5	80 1/8	1/4	—
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	87	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		142 1/2	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	19 1/8	3/16	—
Buitenl.	3	37 3/4	—	—
Binnenl. 6 m. . . .	3	31 9/16	11/16	11/16
Cert. Coup.		—	—	—
Amortisable		—	—	—
PORTUG. Lond. . . .	3	39 9/16	11/16	5/8
OOSTENR. Metal. 1816—1852. . . .	5	62 1/2	9/16	—
Dito 1849—1854. .	5	73 1/4	3/8	3/8
Dito Zilv. Nation. .	5	66 11/16	3/4	3/4
Dito 1847—1852. .	2 1/2	31 5/8	3/4	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	—	—	—
BRAZ. Lond. 1854. .	5	99 3/4	—	—
PERU 〃	4 1/2	—	—	—
MEXICO 〃	3	20 7/16	—	—
GREN. 〃	2 3/4	17 7/8	—	—
Uitgestelde.		6 11/16	—	—
ECUAD. Lond. . . .		3 5/16	—	—
VENEZ. 〃	4	26 1/2	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Vaste markt; weinig handel.

LONDEN, 6 October.

Eng. geconsolid. . . .	3	pCt.	87 1/8 à 1/4
Spanje.	1 1/4	〃	21 5/8 à 7/8
Mexico	3	〃	19 3/8 à 1/2

PARIJS, 6 October.

Fransche certific.	4 1/2	pCt.	fr.	—
〃 〃	3	〃	〃	64 tot 1 uur.
Spanje	3	〃		—
〃	1 1/4	〃		—

WEENEN, 6 October.

Metalliek	5	pCt.	—
Nationaal	5	〃	—
Wissel London		〃	—
Zilver		〃	—

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.